

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูประจำการ เกี่ยวกับรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ ของกองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูประจำการ เกี่ยวกับรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำการที่เรียนวิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ และครูประจำการที่สมัครสอบวิชาชุดครูประจำปี เกี่ยวกับรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูประจำการที่เรียนวิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ และครูประจำการที่สมัครสอบวิชาชุดครูประจำปี โดยสุ่มตัวอย่างมาทั้งสิ้น 650 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 504 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.50
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูประจำการ
 - ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการฟังวิทยุ
 - ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ ในด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ รูปแบบของรายการ วันและเวลาที่ออกอากาศ อุปสรรคของการรับฟัง เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟัง
 - ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นทั่วไปของครูประจำการที่มีต่อรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์

ส่วนแบบสัมภาษณ์นั้น สร้างขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองส่งเสริมวิทยฐานะครู หัวหน้าชุดวิชา และเจ้าหน้าที่ดำเนินงานรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ ตามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูประจำการ และข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการรับฟังวิทยุ วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ รูปแบบของรายการ วันและเวลาที่ออกอากาศ อุปสรรคของการรับฟัง เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟัง โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำการที่เรียนวิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ และครูประจำการที่สมัครสอบวิชาชุดครูประจำปี เกี่ยวกับรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ในด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ อุปสรรคของการรับฟัง เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟังโดยรวม ส่วนรูปแบบของรายการ วันและเวลาที่ออกอากาศวิเคราะห์เป็นรายข้อโดยการหาค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครู วปณ. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มีระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 5 ปี พื้นความรู้ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ. หรือ พ.กศ.) สอนในระดับประถมศึกษามีการสอน 21-25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โรงเรียนที่สอนส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเมือง ครูเหล่านี้ส่วนใหญ่สอบวิชาชุดครูมาแล้วประมาณ 1-2 ครั้ง และส่วนใหญ่สอบได้แล้ว 1 ชุดวิชาที่ยังสอบไม่ได้เลย

ครูสมัครสอบมีสถานภาพคล้ายกับครู วปณ.ทุกประการ ต่างกันที่ครูสมัครสอบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการสอน 26-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และครูเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังสอบวิชาชุดไม่ได้เลย

2. สภาพการรับฟัง ครู วปณ. และครูสมัครสอบส่วนใหญ่มีเครื่องรับวิทยุเป็นของตนเองเกือบทั้งหมด ครู วปณ. ส่วนใหญ่รับฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครูสมัครสอบส่วนใหญ่ฟังรายการฯ 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ครูประจำการทั้งสองกลุ่มต้องการให้ระยะเวลาที่ออกอากาศแต่ละรายการเป็น 30 นาที และต้องการให้มีการออกอากาศซ้ำในแต่ละรายการ ส่วนใหญ่ชอบเพลงไทยสากลบรรเลงประกอบรายการ ครูประจำการทั้งสองกลุ่มต่างก็เห็นว่าระยะเวลาของเพลงที่ใช้คั่นรายการเหมาะสมดีแล้ว

3. การเตรียมตัวสอบวิชาชุดครู ครู วปณ. ใช้เวลาในการเตรียมตัวสอบประมาณ 4 สัปดาห์ ครูสมัครสอบใช้เวลาเตรียมตัวสอบประมาณ 8 สัปดาห์ ครูประจำการทั้งสองกลุ่มศึกษาหาความรู้จากเอกสารของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาศึกษาจากเอกสารของวิทยาลัยครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับ ครู วปณ. และครูสมัครสอบทั้งหมดรับฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ รองลงมารับฟังรายการทางวิทยุของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับ ทางด้านโทรทัศน์ ครู วปณ. และครูสมัครสอบส่วนใหญ่ชมรายการโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นอกจากนี้ครูประจำการทั้งสองกลุ่มเตรียมตัวสอบโดยเข้าฟังรายการแนะนำการสอบวิชาชุดครูของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจัดกลุ่มเพื่อนครูช่วยตัวกันเอง เข้าฟังรายการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเข้ารับฟังรายการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ครู วปณ. และครูสมัครสอบส่วนใหญ่ใช้บริการจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดที่อยู่ของตนเอง เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า รองลงมาใช้บริการจากห้องสมุดวิทยาลัยครู และใช้บริการจากห้องสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดครูสภา ตามลำดับ ส่วนห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ครูประจำการทั้งสองกลุ่มใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าน้อยมาก

4. ความคิดเห็นของครู วปณ. และครูสมัครสอบที่มีต่อรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ ครู วปณ. และครูสมัครสอบทุกชุดวิชามีความพอใจในเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ว่าเนื้อหาวิชามีการขยายความในส่วนที่ยากต่อการเข้าใจและมีการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายน้อย ซึ่งครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์พอใจอยู่ในระดับน้อย และจากการจัด 3 ลำดับแรกของแต่ละชุดวิชาดังนี้

ครู วปณ. ในชุดวิชาครุ เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ" "การใช้ภาษาในเนื้อหาวิชาทำให้เข้าใจง่าย" และ "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม"

ครู วปณ. ในชุดวิชาภาษาไทย เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ" "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม" และ "การใช้ภาษาในเนื้อหาวิชาทำให้เข้าใจง่าย"

ครู วปณ. ในชุดวิชาสังคมศึกษา เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ" "การใช้ภาษาในเนื้อหาวิชาทำให้เข้าใจง่าย" และ "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม"

ครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ" "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม" และ "ความเกี่ยวโยงและความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับความชัดเจนตรงประเด็นของเนื้อหาวิชา"

ส่วนครูสมัครสอบทุกชุดวิชามีความพอใจในเนื้อหาวิชาของรายการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่ง 3 ลำดับแรกของแต่ละชุดวิชาดังนี้

ครูสมัครสอบในชุดวิชาครุ เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุและการใช้ภาษาในเนื้อหาวิชาทำให้เข้าใจง่าย" "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม" และความชัดเจนและตรงประเด็นของเนื้อหาวิชา"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาภาษาไทย เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ" "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม" และ "เนื้อหาวิชาควรออกอากาศให้จบในตอนเดียว"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษาและชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า "เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ" "การใช้ภาษาในเนื้อหาวิชาทำให้เข้าใจง่าย" และ "การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม"

อาจกล่าวได้ว่า ครู วปณ. และครูสมัครสอบมีความพอใจในเนื้อหาวิชาของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครุทางวิทยุไปรษณีย์ตรงกันตามลำดับดังนี้

1. เนื้อหาวิชามีประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครุ
2. การใช้ภาษาในเนื้อหาวิชาทำให้เข้าใจง่าย
3. การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม

ด้านรูปแบบของรายการ ครู วปณ. ในชุดวิชาครุมีความพอใจในรูปแบบของรายการแบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ มากที่สุด เพียงรูปแบบเดียว นอกนั้น ครู วปณ. ทุกชุดวิชามีความพอใจรูปแบบของรายการมากทุกรูปแบบโดย 3 ลำดับแรกได้แก่

ครู วปณ. ในชุดวิชาครุ ชุดวิชาภาษาไทย และชุดวิชาสังคมศึกษา ชอบรูปแบบ "แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ" "แบบถาม-ตอบ" และ "แบบสนทนา" ตามลำดับ

ครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ ชอบรูปแบบ "แบบถาม-ตอบ" "แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ" และ "แบบสนทนากับแบบสัมภาษณ์"

ส่วนครูสมัครสอบทุกชุดวิชาพอใจรูปแบบของรายการมากทุกรูปแบบ ยกเว้นครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษาที่พอใจรูปแบบของรายการฯ แบบอภิปรายอยู่ในระดับน้อยเพียงแบบเดียว ซึ่ง 3 ลำดับแรกได้แก่

ครูสมัครสอบในชุดวิชาครุชอบรูปแบบ "แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ" "แบบถามตอบ" และ "แบบสัมภาษณ์"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาภาษาไทยชอบรูปแบบ "แบบถามตอบ" "แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ" และ "แบบสนทนา"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษาและชุดวิชาวิทยาศาสตร์ชอบรูปแบบ "แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ" "แบบถาม-ตอบ" และแบบสนทนา"

อาจกล่าวได้ว่า ครู วปณ. และครูสมัครสอบชอบรูปแบบของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ตรงกันตามลำดับดังนี้

1. แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ
2. แบบถาม-ตอบ
3. แบบสนทนา

วันและเวลาที่ออกอากาศ ครู วปณ. ในชุดวิชาครุต้องการให้ออกอากาศในวันอังคาร พฤหัสบดี เวลา 17.00-17.30 น. ครู วปณ. ในชุดวิชาภาษาไทยและชุดวิชาสังคมศึกษาต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.30-19.00 น. และครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.00-18.30 น.

ส่วนครูสมัครสอบในชุดวิชาครุและชุดวิชาสังคมศึกษาต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.30-19.00 น. และครูสมัครสอบในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ และ

ชุดวิชาภาษาไทยต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.00-18.30 น.

สรุปแล้วครู วปณ. และครูสมัครสอบต้องการให้รายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.30-19.00 น.

เสียงของผู้พูดออกอากาศ ครู วปณ. ทุกชุดวิชามีความพอใจเสียงของผู้พูดออกอากาศในรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์อยู่ในระดับมากทุกข้อโดย 3 ลำดับแรกของแต่ละชุดวิชาได้แก่

ครู วปณ. ในชุดวิชาครู และชุดวิชาภาษาไทย เห็นว่า "สำเนียงพูดชัดเจน" "ความดังของเสียงสม่ำเสมอ" และ "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน"

ครู วปณ. ในชุดวิชาสังคมศึกษา เห็นว่า "สำเนียงพูดชัดเจน" "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน" และ "ความดังของเสียงสม่ำเสมอ"

ครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า "มีการเน้นเสียงในตอนสำคัญทำให้จำได้ง่าย" "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน" และ "เสียงที่บรรยายทำให้เกิดความเข้าใจน่าติดตาม กับสำเนียงพูดชัดเจน"

ส่วนครูสมัครสอบทุกชุดวิชามีความพอใจเสียงของผู้พูดออกอากาศมากทุกข้อ เช่นเดียวกัน ซึ่ง 3 ลำดับแรกได้แก่

ครูสมัครสอบในชุดวิชาครู เห็นว่า "สำเนียงพูดชัดเจน" "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน" และ "ความดังของเสียงสม่ำเสมอ"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาภาษาไทย เห็นว่า "สำเนียงพูดชัดเจน" "ความดังของเสียงสม่ำเสมอ" และ "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคม เห็นว่า "สำเนียงพูดชัดเจน" "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน" และ "มีการเน้นเสียงในตอนสำคัญทำให้จำได้ง่าย"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า "สำเนียงพูดชัดเจน และความดังของเสียงสม่ำเสมอ" "ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน" และ "เสียงที่บรรยายทำให้เกิดความเข้าใจน่าติดตาม"

สรุป ครู วปณ. และครูสมัครสอบมีความพอใจเสียงของผู้พูดออกอากาศในรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ดังนี้

	ครู วปณ.	ครูสมิครสอบ
อันดับ 1	สำเนียงพูดชัดเจน	สำเนียงพูดชัดเจน
อันดับ 2	ความดังของเสียงสม่ำเสมอ	ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน
อันดับ 3	ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน	มีการเน้นเสียงในคอนสำคัญทำให้จำได้ง่าย

อุปสรรคของการรับฟัง ครู วปณ. ทุกชุดวิชาเห็นว่าอุปสรรคของการรับฟังรายการในข้อที่ว่า มีเสียงรบกวน ในขณะที่ออกอากาศ ทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน เป็นอุปสรรคมาก และครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่า เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ เป็นอุปสรรคมากด้วย นอกนั้น ครู วปณ. ทุกชุดวิชาเห็นว่า การรับฟังรายการในข้ออื่น ๆ เป็นอุปสรรคน้อย และอุปสรรคของการรับฟัง 3 อันดับแรกได้แก่

ครู วปณ. ในชุดวิชาครู เห็นว่าอุปสรรคได้แก่ "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศ ทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" "ช่วงเวลา而出อากาศไม่สามารถรับฟังได้" และ "เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ"

ครู วปณ. ในชุดวิชาภาษาไทย เห็นว่าอุปสรรคได้แก่ "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศ ทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" "บางวันไม่สามารถรับฟังได้เนื่องจากอากาศไม่ดี" และ "เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ"

ครู วปณ. ในชุดวิชาสังคมศึกษา เห็นว่า อุปสรรคได้แก่ "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศ ทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" "บางวันไม่สามารถรับฟังได้เนื่องจากอากาศไม่ดี" และ "ช่วงเวลา而出อากาศไม่สามารถรับฟังได้"

ครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าอุปสรรคได้แก่ "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศ ทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" "เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ" และ "บางวันไม่สามารถรับฟังได้เนื่องจากอากาศไม่ดี"

ส่วนครูสมิครสอบทุกชุดวิชาเห็นว่า การรับฟังรายการ เป็นอุปสรรคน้อยทุกข้อ และอุปสรรคของการรับฟัง 3 อันดับแรกได้แก่

ครูสมิครสอบในชุดวิชาครูและชุดวิชาภาษาไทย เห็นว่าอุปสรรคได้แก่ "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศ ทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" "เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ" และ "บางวันไม่สามารถรับฟังได้เนื่องจากอากาศไม่ดี"

ครูสมิครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษา เห็นว่าอุปสรรคได้แก่ "บางวันไม่สามารถรับฟัง"

ฟังได้เนื่องจากอากาศไม่ดี" "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" และ "ช่วงเวลาที่ออกอากาศไม่สามารถรับฟังได้"

ครูสมัครสอบในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าอุปสรรคได้แก่ "ช่วงเวลาที่ออกอากาศไม่สามารถรับฟังได้" "มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน" และ "เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ"

อาจกล่าวได้ว่า ครู วปณ.และครูสมัครสอบเห็นว่าการรับฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์มีอุปสรรคตรงกันดังนี้

1. มีเสียงรบกวนในขณะที่ออกอากาศทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน
2. เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ
3. บางวันไม่สามารถรับฟังได้เนื่องจากอากาศไม่ดี

เอกสารประกอบการฟัง ครู วปณ.ในชุดวิชาครูเห็นว่า เอกสารประกอบการฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ในข้อที่ว่า เนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังทำให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุดเพียงข้อเดียว นอกนั้น ครู วปณ.ทุกชุดวิชาเห็นว่า เอกสารประกอบการฟังอยู่ในระดับมากทุกข้อโดย 3 ลำดับแรกได้แก่

ครู วปณ.ในชุดวิชาครู เห็นว่า "เนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น" "ตัวอักษรในเอกสารมีความชัดเจน" และ "เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ"

ครู วปณ.ในชุดวิชาภาษาไทยและชุดวิชาสังคมศึกษา เห็นว่า "เนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น" "เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ และ "ตัวอักษรในเอกสารมีความชัดเจน"

ครู วปณ.ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า "เนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น" "เนื้อหาในเอกสารมีการสรุปประเด็นสำคัญ" และ "เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ"

ส่วนครูสมัครสอบทุกชุดวิชาเห็นว่า เอกสารประกอบการฟังรายการฯ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่ง 3 ลำดับแรกของแต่ละชุดวิชาได้แก่

ครูสมัครสอบในชุดวิชาครูและชุดวิชาภาษาไทยเห็นว่า "เนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น" "ตัวอักษรในเอกสารมีความชัดเจน" และ

" เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ "

ครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษา เห็นว่า " เนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น " " คำศัพท์และภาษาที่ใช้ในเอกสารเข้าใจง่าย " และ " ตัวอักษรใน เอกสารมีความชัดเจน "

ครูสมัครสอบในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่า " ตัวอักษรในเอกสารมีความชัดเจน " " เนื้อหาของ เอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น " และ " เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ "

อาจกล่าวได้ว่า ครู วปณ. และครูสมัครสอบมีความเห็นต่อเอกสารประกอบการฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ตรงกันดังนี้

1. เนื้อหาของ เอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น
2. เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ
3. ตัวอักษรใน เอกสารมีความชัดเจน

5. ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู วปณ. และครูสมัครสอบที่มีต่อรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ทั้ง 4 ด้านโดยรวมได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ อุปสรรคของการรับฟัง เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟัง ปรากฏว่า ด้านอุปสรรคของการรับฟังของครูประจำการทั้งสองกลุ่ม ในชุดวิชาครูกับชุดวิชาภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ ครู วปณ. เห็นว่าอุปสรรคของการรับฟังรายการมีมากกว่าครูสมัครสอบ และในชุดวิชาครูกับชุดวิชาภาษาไทย ครู วปณ. เห็นว่าเอกสารประกอบการฟังมีประโยชน์มากกว่าครูสมัครสอบ ส่วนด้านอื่น ๆ ความคิดเห็นของครูประจำการทั้งสองกลุ่ม ในทุกชุดวิชาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำการทั้งสองกลุ่ม ในด้านรูปแบบของรายการ พบว่า ทุกชุดวิชาชอบรูปแบบของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกรูปแบบ ยกเว้นรูปแบบรายการแบบบทละคร ที่ครู วปณ. และครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษามีความชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครู วปณ. ชอบรูปแบบรายการแบบบทละครมากกว่าครูสมัครสอบ

ด้านความต้องการวันและเวลาที่ออกอากาศของครู วปณ. และครูสมัครสอบ ปรากฏว่า โดยส่วนใหญ่แล้วความต้องการวันและเวลาที่ออกอากาศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น

ในชุดวิชาภาษาไทย ครูประจำกรทั้งสองกลุ่มมีความต้องการวันและเวลาที่ออกอากาศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือครูสมัครสอบต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.30-19.00 น. มากกว่าครู วปณ.

อย่างไรก็ตามเมื่อถามความคิดเห็นของครู วปณ.และครูสมัครสอบในทุกชุดวิชาเกี่ยวกับความเหมาะสมของวันและเวลาที่ออกอากาศ ระยะเวลาที่ออกอากาศ จำนวนครั้งที่ออกอากาศ รูปแบบของรายการที่ออกอากาศ เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟัง ปรากฏว่าครูประจำกรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่าเหมาะสมแล้วทั้งสิ้น

6. ประโยชน์ของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ ซึ่งได้จากแบบสอบถามปลายเปิดพอสรุปได้ดังนี้

รายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์มีประโยชน์มาก เพราะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิชาชุดครูเพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือ และการค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจในชุดวิชาที่เรียนเพิ่มขึ้น เพราะบางครั้งอ่านตำราที่เรียนอย่างเดียวยังไม่เข้าใจดีพอเมื่อฟังรายการเสริมความรู้ทำให้เข้าใจดีขึ้น และรายการนี้เป็นรายการเสริมความรู้ให้กว้างขวางขึ้น ช่วยให้ครูประจำการที่ไม่มีโอกาสได้เข้าไปศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูในท้องถิ่นห่างไกลจะได้เพิ่มวุฒิแก่ตนเอง และรู้สึกว่ารรัฐยังเห็นความสำคัญของครูประจำการด้วย

สรุปผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่องนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของครูประจำการในฐานะเป็นผู้ให้บริการที่มีต่อรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ในด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ รูปแบบของรายการ วันและเวลาที่ออกอากาศ อุปกรณ์ของการรับฟัง เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟัง สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงและเที่ยงตรงที่สุด อันจะนำมาใช้เป็นแนวทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของผู้ผลิตรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ โดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการได้แก่ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมวิทยฐานะครู หัวหน้าชุดวิชา และเจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบุคคลากร เนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอกับภาระงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

โดยเฉพาะบุคลากรที่ทำงานด้านวิชาการ มีภาระในการเขียนคำรา เขียนบทวิทยุออกอากาศ ตลอดจนตรวจแบบฝึกหัดของผู้ที่เรียนวิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ นอกจากนี้บุคลากรที่ทำงานด้านวิชาการยังต้องทำงานธุรการเองด้วย เพราะบุคลากรด้านธุรการมีจำนวนไม่เพียงพอเช่นเดียวกัน จึงทำให้บุคลากรในด้านต่าง ๆ ต้องรับภาระงานดังกล่าวหนักมาก

2. ด้านสถานที่ เนื่องจากสถานที่ในการปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันนี้ได้ขอยืมสถานที่จากโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ซึ่งเป็นชั้นล่างของหอประชุมโรงเรียน และงานที่รับผิดชอบอยู่จำเป็นต้องมีเอกสารมากมายจึงทำให้สถานที่คับแคบมาก และเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบที่ดี ต้องเก็บซ้อนกันเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการหยิบใช้

3. ด้านการบันทึกเสียง เนื่องจากกองส่งเสริมวิทยฐานะครูไม่มีห้องบันทึกเสียงเอง ต้องไปขอใช้สถานที่ห้องบันทึกเสียงจากหน่วยงานอื่น ทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทาง และต้องจองเวลาในการบันทึกเสียงล่วงหน้า

4. ด้านการจัดส่งเทปไปออกอากาศ เนื่องจากบางครั้งเทปที่ส่งไปออกอากาศที่สถานีวิทยุในต่างจังหวัดมีบ้างบางแห่งที่ใช้เวลาส่ง 10 วัน แล้วยังไม่ถึงสถานี หรือบางที่ส่งไปพร้อม ๆ กัน 2 กล่อง แต่กล่องที่จะออกอากาศก่อนยังไปไม่ถึงสถานี ส่วนกล่องที่ถึงก่อนยังไม่ถึงกำหนดออกอากาศเป็นต้น ทั้ง ๆ ที่ส่งพัสดุด่วน แต่ระบบไปรษณีย์ล่าช้าไป

5. ด้านเวลาในการออกอากาศ ในช่วงเวลาที่ออกอากาศเวลา 17.00-17.30 น. เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินรายการเห็นว่าควรเปลี่ยนเวลาจากช่วงนี้ เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่ดำเนินรายการได้รับจดหมายจากครูประจำการเสนอแนะว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวครูประจำการส่วนใหญ่ยังกลับไม่ถึงบ้าน อยู่ในช่วงกำลังเดินทางกลับบ้านจึงทำให้พลาดโอกาสที่จะรับฟังในช่วงเวลานี้

6. ด้านสถานีวิทยุที่ออกอากาศ ส่วนมากสถานีที่ออกอากาศในต่างจังหวัดขีดของบ้อยซึ่งครูประจำการที่เขียนจดหมายมาขอเอกสารประกอบการฟังมักจะต่อว่า เรื่องการรับฟังไม่ค่อยชัดเจน มีคลื่นสถานีอื่นรบกวน สถานีที่ออกอากาศเสียบ่อยบางครั้งทำให้รับฟังไม่ได้เลย

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ผู้วิจัยได้สอบถามแนวทางแก้ไขในบางเรื่องได้ข้อมูลพอสรุปได้ดังนี้

ปัญหาในด้านบุคลากรเนื่องจากมีจำนวนไม่เพียงพอ พอถึงระยะเวลาที่มีงานเร่งด่วน

มาก ๆ ได้มอบหมายให้ยู่ทำงานนอกเวลาด้วย ส่วนในเรื่องการพิมพ์ได้ขอให้ผู้ที่อยู่ในฝ่ายอื่น ๆ อื่น ๆ มาช่วยพิมพ์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว และในขณะนี้กำลังดำเนินการขออัตรา กำลังมาเพิ่มเพื่อให้เพียงพอ ปัญหาในด้านสถานที่ได้พยายามจัดทำขึ้นสำหรับเก็บ เอกสาร และขอ ยืมสถานที่จากหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ดำเนินงาน ส่วนปัญหาในด้านการบันทึกเสียงนั้น กองส่ง เสริม วิทยฐานะครูได้พยายามจัดสร้างห้องบันทึกเสียงขึ้น และจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นจริง ๆ มาเพื่อแก้ ปัญหาเฉพาะหน้าในการบันทึกเสียงอันอาจจะเกิดขึ้นได้ สำหรับปัญหาเรื่องสถานีออกอากาศใน ต่างจังหวัดที่ขัดข้องบ่อยนั้น ได้แจ้งให้กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งรับผิดชอบด้านการออกอากาศให้ทราบ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการรับฟังรายการ เสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ ของครูประจำ การทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่รับฟังรายการวิทยุสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เพราะว่ารายการที่ออกอากาศ ชุดวิชาครูและชุดวิชาสังคมศึกษาออกอากาศสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ส่วนชุดวิชาภาษาไทยและชุดวิชา วิทยาศาสตร์ออกอากาศสัปดาห์ละ 3 ครั้ง แสดงว่าครูประจำการทั้งสองกลุ่มรับฟังรายการโดย ตลอด และจากแบบสอบถามปลายเปิดกล่าวได้ว่า ครูประจำการทั้งสองกลุ่มให้ความสนใจเป็นอัน มาก ทั้งยังเห็นตรงกันว่ารายการนี้ทำให้มีความ เข้าใจในวิชาชุดครูเพิ่มขึ้น และทราบขอบข่าย ของหลักสูตรและแนวการตอบข้อสอบ การฟังรายการนี้เหมือนกันเป็นการบังคับให้ดูหนังสือเพราะ ต้องฟังตามกำหนดเวลา ศึกษาหาความรู้ได้สะดวกในขณะที่จำเป็นต้องประกอบภาระกิจทางบ้าน ด้วย ตลอดจนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มวุฒิให้ตนเอง และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูประจำการในท้องถิ่นต่างไกล สร้างได้ว่า รายการเสริมความรู้วิชาชุดครู ทางวิทยุไปรษณีย์ เป็นรายการที่ครูประจำการทั้งสองกลุ่มสนใจรับฟังรายการสม่ำเสมอ และได้ รับประโยชน์ และเห็นว่ารายการนี้มีคุณค่า

ครูประจำการทั้งสองกลุ่มมีความต้องการให้ออกอากาศรายการละ 30 นาที ซึ่งตรง กับผลการวิจัยของสมโภชน์ รอดบุญ และวีระพันธ์ สวัสดิ์ ที่ผู้ฟังรายการวิทยุต้องการให้ออกอากาศ รายการละ 30 นาทีเช่นเดียวกัน และชอบเพลงไทยสากลบรรเลงประกอบรายการด้วยเช่นกัน แสดงว่าเวลาในการออกอากาศรายการละ 30 นาทีเหมาะสมแล้ว

2. การเตรียมตัวสอบวิชาชุดครูของครู วปณ.และครูสมัครสอบ

แหล่งเอกสารที่ครูประจำการทั้งสองกลุ่มใช้ศึกษาหาความรู้เพื่อเตรียมสอบนั้น ส่วนใหญ่ได้แก่เอกสารของกองส่งเสริมวิทยฐานะครู และของวิทยาลัยครูส่วนเอกสารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ครูประจำการทั้งสองกลุ่มใช้น้อย อาจเป็นเพราะว่าเอกสารของทั้งสองมหาวิทยาลัยดังกล่าว เนื้อหาไม่ตรงกับหลักสูตรของวิชาชุดครู จะมีอยู่เพียงบางตอน ถ้าครูประจำการลงทุนซื้อมาอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และอาจไม่มีเวลาไปหาซื้อก็ได้ เพราะว่าครูเหล่านี้ไม่ค่อยมีเวลาอยู่แล้วและอยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ดังนั้นจึงทำให้ครูประจำการทั้งสองกลุ่มใช้ศึกษาหาความรู้ น้อย และใช้เอกสารของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูมาก อาจเป็นเพราะว่าเอกสารตรงกับหลักสูตรและผลิตขึ้นเพื่อผู้สอบวิชาชุดครูโดยเฉพาะ และครู วปณ.ก็สมัครเรียนโดยตรงอยู่แล้ว ส่วนครูสมัครสอบก็สามารถติดต่อขอเอกสารทางไปรษณีย์ได้ นอกจากจะใช้เอกสารของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูแล้ว ครูประจำการทั้งสองกลุ่มยังรับฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ทั้งสิ้น ส่วนรายการทางวิทยุของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และรายการทางวิทยุของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ครูประจำการทั้งสองกลุ่มรับฟังจำนวนน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรและเนื้อหาวิชาแตกต่างกัน จะมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ฟังแล้วนำมาใช้ประโยชน์ในการสอบวิชาชุดครูได้บ้าง และเวลาที่ออกอากาศซึ่งไม่ตรงกับ เวลาว่างจึงทำให้ครูประจำการทั้งสองกลุ่มรับฟังรายการทางวิทยุของทั้งสองมหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย

วิธีการเตรียมสอบอีกวิธีหนึ่งของครูประจำการทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เข้าฟังรายการแนะแนวการเตรียมสอบวิชาชุดครูของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าก่อนที่กองส่งเสริมวิทยฐานะครูจะออกไปแนะแนวการเตรียมสอบวิชาชุดครูตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศไทยนั้น ก่อนที่จะเดินทางออกไปจะแจ้งให้ครูที่สอบวิชาชุดครูตามโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดที่จะไปแนะแนว และจังหวัดใกล้เคียงที่สามารถเดินทางมาฟังได้ให้ทราบ และวันที่ไปแนะแนวจะตรงกับวันหยุดราชการซึ่งครูว่างจากภาระกิจสอน และอีกประการหนึ่งครูประจำการเหล่านี้ฟังรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ และได้รับบริการเอกสารที่เกี่ยวกับวิชาชุดครูของกองส่งเสริมวิทยฐานะครู ทำให้ทราบข้อมูล วันเวลา ที่ได้ประชาสัมพันธ์มาแล้วล่วงหน้าทำให้ครูประจำการเหล่านี้จัดเวลาได้ ดังนั้นเมื่อคณะอาจารย์ของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูเดินทางไปแนะแนวการเตรียมสอบวิชาชุดครูจนถึงภูมิลำเนาของครูเอง จึงทำให้มาฟังกันมาก



นอกจากครูประจำการทั้งสองกลุ่มจะใช้วิธีการเตรียมสอบวิชาชุดครูหลาย ๆ อย่างแล้วก็ตาม ครูประจำการทั้งสองกลุ่มยังศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองด้วย โดยส่วนใหญ่ใช้บริการจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดที่อยู่ของตนเองมากที่สุดนั้น เพราะว่า เป็นแหล่งความรู้ที่ใกล้ที่สุดที่ครูประจำการจะเข้าไปใช้บริการ เนื่องจากครูเหล่านี้มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา และค่าใช้จ่าย

3. ความคิดเห็นของครู วปณ.และครูสมัครสอบเกี่ยวกับรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ในด้านต่าง ๆ อภิปรายได้ดังนี้

ด้านเนื้อหาวิชา ครู วปณ.และครูสมัครสอบเห็นว่า เนื้อหาวิชาของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์จำนวน 9 ใน 10 ข้อที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เอาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาวิชาของแต่ละรายการที่เขียนออกอากาศได้รับการกลั่นกรองมาอย่างดีแล้ว ดังจะเห็นได้ว่าก่อนออกอากาศต้องผ่านการอ่านแก้ไขจากอาจารย์นอกหมวดวิชา หรือในหมวดวิชาซึ่งไม่ใช่ผู้เขียนก่อน เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจึงส่งออกอากาศ ด้วยเหตุนี้ทำให้ครูประจำการทั้งสองกลุ่มเห็นตรงกันว่า เนื้อหาวิชามีประโยชน์ต่อการสอบวิชาชุดครูมากที่สุด รองลงมาการใช้ภาษาทำให้เข้าใจง่าย การใช้ศัพท์ทางวิชาการในเนื้อหาวิชาเหมาะสม ความเกี่ยวข้องและความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับความชัดเจนตรงประเด็นของเนื้อหาวิชา ส่วนเนื้อหาวิชาในข้อที่ว่าเนื้อหาวิชามีการขยายความในส่วนที่ยากแก่การเข้าใจซึ่งครู วปณ.ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์เห็นว่าอยู่ในระดับน้อยเพียงข้อเดียวนั้น ทั้งนี้เอาจเป็นเพราะว่าโดยธรรมชาติของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ยากต่อการเข้าใจอยู่แล้ว โดยเฉพาะเมื่อต้องเรียนรู้จากวิธีการบรรยายออกอากาศเพียงอย่างเดียว เพราะบางส่วนอาจจะต้องมีภาคปฏิบัติหรือสาธิตให้เห็นจริงด้วย จึงทำให้เห็นว่ามีการขยายความในส่วนที่ยากแก่การเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ด้านรูปแบบ ครู วปณ.และครูสมัครสอบมีความพอใจรูปแบบของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์มากทุกรูปแบบ และครูทั้งสองกลุ่มต่างก็ชอบรูปแบบแบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ รองลงมาชอบแบบถาม-ตอบ แบบสนทนา และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของวีระพันธ์ สวัสดิ์ (2522 :ข-ค) และวีระ ศรีขาว (2525 :จ) การที่ครูทั้งสองกลุ่มชอบรูปแบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วงสั้น ๆ นั้นกล่าวได้ว่าความสนใจของคนเรานั้นจะสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เมื่อบรรยายไปแล้วมีการสรุปเท่ากับเป็นการหยุดพักไปด้วย ส่วนแบบถามตอบจะทำให้ผู้ฟังทราบประเด็นต่าง ๆ ของเรื่องได้ดีกว่า

ฟังอย่างเดี๋ยวลอด ส่วนแบบสนทนากับสัมภาษณ์จะทำให้ได้รับข้อคิดเห็นโดยตรง และทำให้จำได้ดี จากรูปแบบของรายการดังกล่าวมาแล้วซึ่งครูทั้งสองกลุ่มต่างก็ชอบรูปแบบเหมือนกัน และครูทั้งสองกลุ่มต่างก็พอใจเสียงของผู้พูดออกอากาศอยู่ในระดับมากทุกข้อ นั่นคือสำเนียงพูดชัดเจน ออกเสียงตัวควบกล้ำได้ชัดเจน และความดังของเสียงสม่ำเสมอ จึงทำให้เสนอรูปแบบของรายการในรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว คือ แบบบรรยายแล้วมีสรุปเป็นช่วง ๆ แบบถาม-ตอบ และแบบสนทนา น่าฟังยิ่งขึ้น

วันและเวลาที่ออกอากาศ ครู วปณ. และครูสมิครสอบ ส่วนใหญ่ต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.30-19.00 น. มากที่สุด ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของวีระพันธ์ สวัสดิ์ ในปี 2522 การที่ครูทั้งสองกลุ่มชอบเวลาดังกล่าวมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าช่วงเวลาครูทั้งสองกลุ่มเลิกปฏิบัติภารกิจการทำงานกลับบ้านของตนเองแล้ว ส่วนในช่วงเวลา 17.00 - 17.30 น. ครูทั้งสองกลุ่มต้องการน้อย เพราะช่วงเวลานี้ยังอยู่ในระยะเวลาที่เดินทางกลับบ้าน

อุปสรรคของการรับฟัง ครู วปณ. และครูสมิครสอบ เห็นว่า มีเสียงรบกวนในขณะออกอากาศทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน และเสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ เป็นอุปสรรคในการรับฟัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพทางภูมิศาสตร์ เช่น ภูมิลำเนาที่ครูรับฟังรายการอยู่ในต่างจังหวัดมีภูเขาบัง และบางครั้งทัศนวิสัยไม่ดี จึงทำให้เวลาออกอากาศมีเสียงรบกวนทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน

เอกสารประกอบการฟัง ครู วปณ. และครูสมิครสอบต่างก็มีความพอใจในเอกสารอยู่ในระดับมากที่สุดและมากทุกข้อ โดยเห็นว่าเนื้อหาของเอกสารมีประโยชน์ต่อการรับฟังช่วยให้การรับฟังเข้าใจดีขึ้น เอกสารมีสาระสำคัญตรงตามรายการ และตัวอักษรในเอกสารมีความชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการฟังรายการ เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าเอกสารประกอบการฟังผลิตขึ้น โดยที่ผู้ดำเนินงานรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ มีวัตถุประสงค์ต้องการสรุปหัวข้อสำคัญ และขยายความในเนื้อหาที่ยากต่อการเข้าใจเป็นสำคัญ และในเอกสารประกอบการฟังยังมีรายชื่อหนังสือ และผู้แต่งที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จึงทำให้ครูประจำการทั้งสองกลุ่มพอใจในเอกสารประกอบการฟังมาก

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู วปณ. และครูสมิครสอบที่มีต่อรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ อุปสรรคของการรับฟัง วันและเวลาที่ออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟัง พบว่า ด้านอุปสรรคของการรับฟังรายการของครู วปณ. และครูสมิครสอบในชุดวิชาวิทยาศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ระดับ .01 โดยที่ครู วปณ. เห็นว่าการรับฟังมีอุปสรรคมากกว่าครูสมัครสอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาของครู วปณ. ในชุดวิชาวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด ส่วนครูสมัครสอบในชุดวิชาเดียวกันนี้ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง จึงทำให้ครู วปณ. รับฟังรายการไม่ค่อยชัดเจนมีอุปสรรคของการรับฟังมากกว่าครูสมัครสอบ นอกจากนี้ยังพบว่าความคิดเห็นของครูประจำการทั้งสองกลุ่มในชุดวิชาครู และชุดวิชาภาษาไทยที่มีต่อเอกสารประกอบการฟังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยครู วปณ. เห็นว่าเอกสารประกอบการฟังมีประโยชน์มากกว่าครูสมัครสอบของทั้งสองชุดวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครู วปณ. นั้นมีเอกสารประกอบการฟังและเอกสารอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศ และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอนโดยตรง ส่วนครูสมัครสอบนั้นต้องค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีเอกสารประกอบการฟังเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งเอกสารนี้เป็นเพียงบทสรุปเนื้อหาวิชาที่ออกอากาศเท่านั้น จึงทำให้ครู วปณ. เห็นว่าเอกสารประกอบการฟังให้ประโยชน์มากกว่าครูสมัครสอบ ส่วนความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ ของครูประจำการทั้งสองกลุ่มในชุดวิชาอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู วปณ. และครูสมัครสอบที่มีต่อรูปแบบของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ พบว่า ครู วปณ. และครูสมัครสอบทุกชุดวิชาชอบรูปแบบรายการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น ครู วปณ. และครูสมัครสอบในชุดวิชาสังคมศึกษาชอบรูปแบบรายการแบบบทละครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครู วปณ. ชอบรูปแบบรายการแบบบทละครมากกว่าครูสมัครสอบ อาจเป็นเพราะว่าครู วปณ. ในชุดวิชาสังคมศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนครูสมัครสอบในชุดวิชาเดียวกันนี้เป็นเพศชายและเพศหญิงเกือบเท่ากัน ซึ่งมีเพศชายมากกว่าด้วย และก็ตรงกับผลการวิจัยของสัมโพธิ เทียนทอง (2526 : 80) ที่ว่ารายการทางวิทยุที่เพศชายสนใจน้อยได้แก่รายการละคร

ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุทำให้ครู วปณ. ในชุดวิชาสังคมศึกษาชอบรูปแบบรายการแบบบทละครมากกว่าครูสมัครสอบในชุดวิชาเดียวกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำการ และครูสมัครสอบที่มีต่อวันและเวลาที่ออกอากาศของรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ พบว่า ความต้องการให้ออกอากาศในวันและเวลาของรายการเสริมความรู้ระหว่างครู วปณ. และครูสมัครสอบในเกือบทุกชุดวิชา ไม่มีความแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าภาระกิจของครู วปณ. และครูสมัครสอบที่มีต่อการสอน

คล้าย ๆ กัน ซึ่งส่วนใหญ่สอนในระดับประถม ยกเว้นครู วปณ. และครูสมัครสอบในชุดวิชาภาษาไทยต้องการวันและเวลาในการออกอากาศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยครูสมัครสอบต้องการให้ออกอากาศในวันจันทร์ พุธ อาทิตย์ เวลา 18.00-18.30 น. มากกว่าครูวปณ. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภูมิลำเนาของครู วปณ. ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ และครูสมัครสอบส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งในกรุงเทพฯ นั้นการเดินทางมีปัญหากับการจราจรติดขัดมาก ทำให้เสียเวลาในการเดินทาง ส่วนครูที่อยู่ในต่างจังหวัดถึงแม้ว่าจะระยะทางจะไกลกว่าครูที่อยู่ในกรุงเทพฯ ก็ตาม บางที่ใช้เวลาในการเดินทางน้อยกว่า จึงทำให้ครูสมัครสอบต้องการฟังรายการในช่วงเวลา 18.00-18.30 น. มากกว่าครู วปณ.

5. ครู วปณ. และครูสมัครสอบทุกชุดวิชาเห็นตรงกันว่า วันและเวลาที่ออกอากาศ ระยะเวลาที่ออกอากาศ จำนวนครั้งที่ออกอากาศ รูปแบบของรายการที่ออกอากาศ เสียงของผู้พูดออกอากาศ และเอกสารประกอบการฟังเหมาะสมแล้วทั้งสิ้น ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูประจำการทั้งสองกลุ่มที่มีต่อรายการในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ในเรื่องเดียวกัน แสดงว่ารายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ที่จัดดำเนินงานอยู่นี้เหมาะสมแล้ว

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ขอเสนอแนะต่อผู้ดำเนินการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ ดังนี้

1. ควรเปลี่ยนเวลาในการออกอากาศโดยเฉพาะในช่วงเวลา 17.00-17.30 น. ซึ่งครูประจำการส่วนใหญ่ยังอยู่ในระหว่างเดินทางกลับบ้าน จึงทำให้ไม่ได้รับฟังรายการในช่วงเวลานี้ทุกครั้ง และกองส่งเสริมวิทยฐานะครูควรขอเวลาในการออกอากาศเพิ่มขึ้นอีก เพื่อจะได้ออกอากาศในชุดวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจาก 4 ชุดวิชาที่กล่าวในการวิจัยครั้งนี้

2. กองส่งเสริมวิทยฐานะครู ควรจัดหน่วยผลิตรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะด้านและความคล่องตัวปฏิบัติงานได้รวดเร็ว และควรจะได้ส่งผู้เขียนบทวิทยุทุกคนเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้มากขึ้น

3. เนื้อหาวิชาที่ออกอากาศที่ได้จากความคิดเห็นของครูประจำการทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เห็นว่าดีแล้ว ผู้ผลิตรายการควรจะต้องรักษาไว้ และควรพยายามปรับปรุงรายการให้ดียิ่งขึ้นอีก

แต่ในบางวิชาที่ครูประจำการทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง เช่น ชุดวิชาวิทยาศาสตร์ ควรจะมีการขยายความในส่วนที่ยากต่อการเข้าใจและมีการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายน้อย กองส่ง เสริมวิทยฐานะครูควรรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว

4. ควรติดต่อกองประชาสัมพันธ์ให้ปรับปรุงกำลังส่งให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อแก้ปัญหาในการออกอากาศที่ครูประจำการทั้งสองกลุ่มเห็นว่า สถานที่ที่ออกอากาศขัดข้องบ่อย เสียงที่รับฟังขาดหายเป็นช่วง ๆ มีเสียงรบกวนในขณะออกอากาศทำให้รับฟังได้ไม่ชัดเจน

5. กองส่ง เสริมวิทยฐานะครู ควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์รายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ให้ครูประจำการได้ทราบโดยเร็ว ด้วยการส่งตารางออกอากาศให้กับครูประจำการที่สอบวิชาชุดครูก่อนที่จะมีรายการออกอากาศ เพื่อครูประจำการจะได้เตรียมตัวรับฟังรายการตามกำหนดเวลา

6. ควรจะมีการติดตามผลการรับฟัง และประเมินรายการทุก ๆ ปี เพื่อจะได้แนวทางมาปรับปรุงรายการเสริมความรู้วิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ควรจะได้มีการประเมินรายการเชิงระบบ และได้มีการศึกษาเปรียบเทียบโครงการทำนองเดียวกันนี้ในแง่ความคุ้มค่า และการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย